

Załącznik E. Montaż finansowy strategii GZM AI-Ready

Status: Dokument roboczy (v1.1 - po weryfikacji)

Data: 27.11.2025

Cel: Przyporządkowanie instrumentów finansowych do rekomendacji strategicznych (Rozdział 4) w celu operacjonalizacji wizji "si4śl".

1. Wstęp: Strategia finansowania hybrydowego

Realizacja wizji "GZM AI-Ready" wymaga odejścia od prostego finansowania budżetowego na rzecz **montażu finansowego (blending funding)**. Ze względu na status GZM jako wiodącego ośrodka AI (od 2027 r.) oraz regionu transformacji, strategia opiera się na trzech filarach finansowania:

1. **Fundusze Transformacyjne (FST):** Środki dedykowane na zmianę profilu gospodarczego (z węgla na AI).
2. **Środki Centralne i KPO:** Duże inwestycje infrastrukturalne (AI Factory, Cyberbezpieczeństwo).
3. **Środki Bezpośrednie UE (DEP/HE):** Projekty innowacyjne o wysokim prestiżu (Cyfrowe Bliźniaki).

 UWAGA: Daty naborów
Wskazane w raporcie terminy (IV kwartał 2025, luty 2026) są projekcjami.
Harmonogramy naborów (szczególnie KPO i FESL) są dynamiczne, jednak kumulacja środków w 2025/2026 roku jest faktem wynikającym z opóźnionego startu perspektywy budżetowej UE.

2. Finansowanie filaru I: Infrastruktura i dane (fundament)

Kluczowe wyzwanie: Budowa suwerenności cyfrowej i przełamanie barier sprzętowych.

Przypomnienie: Daty naborów są projekcjami. Kumulacja środków w 2025/2026 jest faktem, ale harmonogramy mogą ulec zmianie.

Rekomendacja 1: Rozbudowa potencjału GPU (Green & Edge Computing)

Cel: Budowa lokalnych mocy obliczeniowych (rozbudowa CETINO, Edge AI) niezależnych od

Big Tech.

Źródło Finansowania	Działanie / Komponent	Zastosowanie
KPO (Rewizja)	Inwestycja "Fabryki AI" / PLGrid	Główne źródło finansowania infrastruktury HPC. Uwaga: Główne centra (Gaia, Piast) planowane są w Krakowie i Poznaniu; GZM powinna aplikować jako kluczowy partner konsorcjum lub węzeł satelicki.
FST (Śląskie)	Działanie 10.02 (B+R na rzecz transformacji)	Finansowanie infrastruktury badawczej CETINO oraz laboratoriów Przemysłu 4.0 (Edge AI) dla firm.
Cyfrowa Europa (DEP)	Call: AI Continent / Cloud-to-Edge	Dofinansowanie infrastruktury brzegowej (Edge Computing) przetwarzającej dane u źródła (np. w fabrykach, ITS).

Rekomendacja 2: Sieć "Opiekunów Danych" i standardy bezpieczeństwa

Cel: Uporządkowanie danych w gminach i cyberbezpieczeństwo.

Źródło Finansowania	Działanie / Komponent	Zastosowanie
KPO	Inwestycja C3.1.1 "Cyberbezpieczny Samorząd"	Granty (do 850 tys. zł dla powiatów/dużych JST) na audyty, systemy SZBI i wdrożenie standardów bezpieczeństwa.
FESL 2021-2027	Działanie 1.4 Cyfryzacja administracji	Finansowanie systemów integrujących dane

		(projekty parasolowe GZM dla gmin) oraz wdrożeń norm ISO 27001.
Fundusz Odporności GZM	Środki własne / Solidarnościowe	Współfinansowanie etatów "Data Stewards" w mniejszych gminach (wkład własny do projektów miękkich lub mechanizm wewnętrzny GZM).

Rekomendacja 3: "Jeden Mózg Metropolii" (centralna baza wiedzy)

Cel: Budowa centralnego repozytorium RAG i integracja danych.

Źródło Finansowania	Działanie / Komponent	Zastosowanie
FESL 2021-2027	Działanie 1.4 Cyfryzacja administracji	Budowa interoperacyjnych platform e-usług integrujących zasoby gminne (jako projekt partnerski).
Cyfrowa Europa (DEP)	Local Digital Twins (LDT)	Środki na stworzenie warstwy analitycznej "Mózgu" w oparciu o narzędzia Local Digital Toolbox (nabór XI 2025 - terminy dynamiczne).

3. Finansowanie filaru II: Kompetencje i kadry (ludzie)

Kluczowe wyzwanie: Przeciwdziałanie lęce kompetencyjnej i lękowi przed technologią.

Przypomnienie: Daty naborów są projekcjami. Kumulacja środków w 2025/2026 jest faktem, ale harmonogramy mogą ulec zmianie.

Rekomendacja 4: Program "Urzędnik 2.0"

Cel: Upskilling pracowników samorządowych, budowa wewnętrznych kompetencji.

Źródło Finansowania	Działanie / Komponent	Zastosowanie
FERC 2021-2027	Rozwój kompetencji cyfrowych	Finansowanie szkoleń dla urzędników, tworzenie Klubów Rozwoju Cyfrowego (również w synergii z FERS).
KPO	Komponent C (Transformacja cyfrowa)	Szkolenia z zakresu cyberbezpieczeństwa i obsługi nowych systemów cyfrowych (często jako komponent projektów twardych).
FST (Śląskie)	Działanie 10.17 (Kształcenie osób dorosłych)	Przekwalifikowanie pracowników (Just Transition) w kierunku kompetencji cyfrowych niezbędnych w administracji 4.0.

Rekomendacja 5: Edukacja AI-Ready ("Generacja AI")

Cel: Edukacja w szkołach i bibliotekach, budowa świadomości.

Źródło Finansowania	Działanie / Komponent	Zastosowanie
MFWN (GZM)	Obszar: Wspieranie Nauki	Finansowanie współpracy uczelni ze szkołami (popularyzacja nauki, wizyty mentorów). Fundusz istniejący i zweryfikowany.
FESL 2021-2027	Priorytet VI (Edukacja)	Wsparcie nauczania kompetencji kluczowych (TIK) w szkołach podstawowych i średnich.
Erasmus+ / DEP	Advanced Digital Skills	Projekty międzynarodowe dla szkół i bibliotek (wymiana dobrych praktyk,

		np. z Finlandią).
--	--	-------------------

4. Finansowanie filaru III: Mechanizmy wdrożeniowe (rynek)

Kluczowe wyzwanie: Przełamanie impasu wdrożeniowego w MŚP i gminach.

Przypomnienie: Daty naborów są projekcjami. Kumulacja środków w 2025/2026 jest faktem, ale harmonogramy mogą ulec zmianie.

Rekomendacja 6 i 7: Governance, piaskownica i bony wdrożeniowe

Cel: Szybkie testowanie (Sandbox) i stymulacja rynku (Bony).

Źródło Finansowania	Działanie / Komponent	Zastosowanie
ARP (w ramach FENG)	Dig.IT Transformacja Cyfrowa	Granty dla MŚP (150-850 tys. PLN) na wdrażanie rozwiązań (cyfryzacja, AI). Operator: Agencja Rozwoju Przemysłu.
NCBR (FENG)	Ścieżka SMART / InfoStrateg	Finansowanie dużych konsorcjów (Gmina + Biznes + Nauka) na projekty B+R w fazie pilotażu.
FESL 2021-2027	Działanie 1.2 (B+R w przedsiębiorstwach)	Regionalne wsparcie dla firm tworzących innowacje dla sektora publicznego (GovTech).
Budżet GZM	Środki własne	Fundusz ryzyka dla "Bonów Wdrożeniowych" (finansowanie wkładu własnego lub małych grantów typu seed).

5. Finansowanie projektów pilotażowych ("Latarnie

morskie")

Konkretne ścieżki dla czterech zdefiniowanych projektów "Flagowych".

Przypomnienie: Poniższe terminy (IV kw. 2025, luty 2026) są projekcjami opartymi na dostępnych harmonogramach. Dynamika zmian jest wysoka.

Projekt Pilotażowy	Główne Źródło Finansowania	Uzasadnienie i Termin (Projekcja)
Asystent Głosowy ZTM	FENiKS 03.01 / KPO (E)	Finansowanie w ramach cyfryzacji transportu i systemów ITS. Nabór: ok. Luty 2026.
Feedback Loop AI (Analiza Skarg)	FESL 1.4 (Cyfryzacja JST)	Projekt kwalifikowalny jako wdrożenie e-usług i usprawnienie zarządzania publicznego. Nabór: szacowany III/IV kw. 2025.
Cyfrowy Bliźniak Społeczny	Cyfrowa Europa (DEP) / Horyzont Europa	Priorytet: <i>Local Digital Twins</i> (DEP) lub <i>Klaster 3 Disaster-Resilient Society</i> (HE). Nabór: od Listopad 2025.
Kampus GZM (Integracja Danych)	MFWN / Środki własne	Faza PoC finansowana z MFWN (współpraca z uczelniami), skalowanie z FESL 1.4.

6. Wnioski dla zarządzania projektem

1. **Synergia:** Projekty infrastrukturalne (filar I) muszą być składane komplementarnie z projektami miękkimi (filar II), aby uniknąć luki kompetencyjnej przy obsłudze nowego sprzętu.
2. **Okienko Transferowe:** Największa kumulacja naborów (KPO, FESL, DEP) przypada na **IV kwartał 2025 i I kwartał 2026**. Wymaga to natychmiastowego przygotowania dokumentacji (DoR - Definition of Ready) dla projektów pilotażowych. **Ważne:** Wskazane w raporcie terminy są projekcjami. Harmonogramy naborów są dynamiczne, jednak kumulacja środków w tym okresie jest faktem wynikającym z cyklu budżetowego UE.

3. **Rola GZM:** GZM w większości przypadków nie musi być jedynym płatnikiem, ale **Liderem Konsorcjum** lub podmiotem zapewniającym wkład własny, co odblokowuje wielomilionowe środki zewnętrzne (efekt dźwigni 1:5 lub wyższy).